

Spis treści

Od autora	7
Wstęp	11
1. Geneza elit i ich rozwój	15
1.1. Rozważania wstępne	15
1.2. Geneza terminu „elita”	23
1.3. Socjologiczne koncepcje elity	25
1.4. Próby klasyfikacji elit	38
1.5. Elity a struktura klasowo-warstwowa	50
1.6. Krótki szkic rozwoju socjologicznych badań elit	52
2. Typy elit i ich specyfika	63
2.1. Określenie typów elit	63
2.2. Różnorodność elit	64
2.3. Czy elity są grupami „formalnymi”, czy „nieformalnymi”?	70
2.4. Zjawisko krążenia elit	74
3. Elity nowoczesnych społeczeństw	79
3.1. Określenie problematyki	79
3.2. Elity władzy	84
3.2.1. Elity władzy a klasa panująca	88
3.2.2. Elity władzy a elity biurokratyczne	93
3.2.3. Elity władzy a grupy opiniotwórcze i kulturotwórcze	95
3.3. Jawne i utajone elity	103
4. Kariera jako droga do elity	123
4.1. Co to jest kariera?	123
4.2. Od czego zależy awans?	124
4.3. Kariery zawodowe i ich uwarunkowania	132
4.4. Kariery polityczne	136
4.4.1. Próba określenia kariery politycznej	136
4.4.2. Typowe kariery polityczne	141
4.4.3. Uwarunkowania karier politycznych	143

4.5. Kariera jako promocja do elity	154
5. Elity w Polsce po 1944 roku	159
5.1. Krótki wstęp	159
5.2. <i>Natura horret vacuum</i>	161
5.3. Elity w państwie totalitarnym	171
5.4. Elity władzy w państwie postsocjalistycznym	192
6. Elity a demokracja	217
6.1. Wstępne rozważania wokół podjętej problematyki	213
6.2. Geneza demokracji i problemy związane z jej urzeczywistnieniem	218
6.3. Demokracja w czasach nowożytnych	231
6.4. Elitaryzm – egalitaryzm – demokracja	237
6.5. Czy rozwój elit we współczesnych społeczeństwach zagraża demokracji?	253
6.6. Demokracja a kapitalizm	268
6.7. Perspektywy rozwoju demokracji w Polsce	291
Bibliografia	312